

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LXV. Urtum actiones virtutis sequentes habitum ab hoc oriantur, an a voluntato?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

benè sese, fit, qui multum & sensibilibiter à medio re-
benè agere cesserit.
dicuntur.

LXV.

Utrum actiones virtutis sequentes habitum ab
hoc oriuntur, an à voluntate?

Prius affirmatur.

Exerc. 307.
sect. 4.

JULIUS Scaliger de affectibus disputans,
præter cætera, tria hæc affirmat. 1. Actio-
nes, quæ fiunt ante habitum, bonas quidem
esse, sed non benè fieri. Assentior. Propriè
enim loquendo benè agere, *esse*, id est, ha-
bitus est. 2. Non tantùm ex actionum cre-
britate, sed etiam ex paucis benè validis actio-
nibus habitum creati: sicut cavitas fit in lapi-
de non tantùm à multis guttis, sed etiam à re
solida paucis ictibus. Assentior iterum. 3. A-
ctiones, quæ parco jam habitu fiunt, non ab
ipso habitu tanquam efficiente, sed ab eadem
voluntate oriri. Non assentior. Statuo enim
actiones, quæ præcedunt habitum à volunta-
te gubernata intelligentiâ fieri: Quæ verò se-
quuntur, ex habitu prodire. Videtur autem
Scaliger nisi duobus argumentis, 1. Habitus
est forma illarum actionum. Ergo non est ef-
ficiens. Sed antecedens istud ei non do. For-
ma enim est temperatû illud laudabile & re-
ctum, quod in actione illa est. 2. Si ab actio-
nibus fit habitus, & ab ipso habitu fiunt actio-
nes,

des, circula
genere causæ
in natura, ca
pionibus. R
argumentum
ficiones post
modi. Atnc
nre habitus
habitu verò
ditz action
lucta est, di
habitu verò
tranquill
fectior &
collocat
dior eo.
lis: Actio
tu, oriti a
dita affect
inclinat
habitus
egimus
perficia

SI He
dloc

nes, circularis erit demonstratio in eodem genere causæ. At hoc cum per se fieri nequit in natura, tum prohibetur ejusdem præceptionibus. Respondetur. Concederem hoc argumentum, si actiones ante habitum, & actiones post habitum essent prorsus uniusmodi. At non hoc. Nam ipso Scaligero teste ante habitum fiebant actiones incertæ, ab habitu verò fluunt seu manant certæ & expeditæ actiones: Sine habitu & ante habitum lucta est, difficultas & molestia in agendo: Cum habitu verò & post hunc felicitas, voluptas, & tranquillitas. Actio sequens habitum est perfectior & melior habitu (quia felicitas in ea collocatur.) Actio ante habitum est imperfectior eo. Maneat igitur istud dogma in scholis: Actiones quæ fiunt jam comparato habitu, oriri ab habitu seu voluntate habitu prædita affectaq; Talis enim voluntas tantum inclinatur & adducit nos ad agendum, hoc est, habitus voluntatis hoc facit, & ex eo facilius agimus, cum per ipsum naturæ facultates perficiantur.

LXVI.

An Mediocritas sit virtutis Heroica?

Distinguitur.

SI Heroica virtus est virtus, ut certè est, mediocritatem ei adimere non possumus. *Posita*